

MOTERŲ DIRVA

MĖNESINIS ŽURNALAS, LEIDŽIA A. L. R. K. MOTERŲ SĄJUNGA.

TOMAS VI.

Lapkritis-November, 1923 m.

No. 11 (87)

Entered as second Class Matter Nov. 30, 1918 at the P. O. at Chicago, Ill.
Under act of March 3, 1879.

"Moterų Dirva" (Women's Field).
Published monthly by A. L. R. K.
Moterų Sąjunga (Lith. R. C. Wo-
men's Alliance of America).

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$2.50
Six Months	\$1.50
Single copy	.20
In foreign countries yearly	\$3.00
Six Months	\$1.75
Single copy	.25

"MOTERŲ DIRVA"

4456 So. Talman Ave.,

Chicago, Ill.

"MOTERŲ DIRVA"

Moterų mėnesinis žurnalas
Leidžia A. L. R. K. Moterų Sąjunga
KAINA:

Suv. Valstijose metams	\$2.50
Pusmečiui	\$1.50
Vienas egz.	.20
Užrubežyje metams	\$3.00
Pusmečiui	\$1.75
Vienas egz.	.25

"MOTERŲ DIRVA"

4456 So. Talman Ave.,

Chicago, Ill.

Ar visos jau prisirengusios prie vajeaus?

Su pirma diena šio mėnesio mūsų Sąjungoje prasidėjo didelis darbas, tai yra vajeaus arba įrašinėjimas naujų narių. Klekvienu sąjungietė turėtų prisidėti prie šio didelio ir svarbaus darbo ir stengtis kuodaugiausia prirašyti moterų ir mergaičių prie vienatinės Amerikos Lietuvių Katalikių Moterų Organizacijos.

Visos gerai žinome, kad norint atlikti didelį darbą ir vaisių turėti, reikia sunkiai padirbėti. Be darbo negalima laukti pasekmių. Turėkime mintyje tai, kad jei per šį vajeaus ir sunkiau padirbėsime, pavargsime, tas darbas nebus be naudos. Daugiausia pasidarbavusioms narėms Sąjunga skiria tris dovanas, tai viena. Antra, jei šis vajeaus duos gražias pasekmes, garbė bus visai Sąjungai.

Devintame Moterų Sąjungos Seime nutarta įvesti dar vieną skyrių—pomirtinį. Taigi laikas pradėti tą samanyą vykdyti. Įstojimas ir pomirtinį skyrių bus \$1.50. Mėnesinė mokestis pagal metus. Pomirtinės bus išmokama \$150.00. Narės į pomirtinį skyrių bus priimamos nuo 18 ligi 50 metų.

Moterims ir merginoms katalikėms dabar geriausia proga prisirašyti prie Sąjungos, nes yra ir Apšvietos ir Pašelpos ir Pomirtinės skyriai.

Taigi, į darbą sąjungietės! Visos tapkime agitatorėmis. Eikime per namus ir kalbinkim naujas nares. Tėnepalieką sąjungietės, kuri neprisi-
dėtų prie šio didelio, gražaus ir šven-
to darbo.

Marijona Jokubaitė,

M. S. Centro Pirm.

Moterų Sąjungos Vajus.

Su lapkričio 1 d., š. m., prasidėjo Moterų Sąjungos vajas, — įrašinėjimas narių, — kuris tęsis ligi gegužės 1 d., 1924 m. Ateina žinių, kad daugelis kuopų vienos ruošiasi, kitos jau prisiruošę prie šio didelio darbo. Kadangi keletas kuopų telravosi Centro Raštinėj aplė įstojimą (mokesčius) naujų narių laike vajas, tad, kad neįvyktų nesusipratimų, šiuo skelbiu visoms kuopoms, kad:

Įstojimas į Apšvietos skyrių 25c. nežiurint metų.

Įstojimas į Apšvietos ir I Pašelpos skyrių \$1,25 nuo 18 ligi 45 m. amžiaus.

Įstojimas į Apšvietos ir II Pašelpos skyrius \$1.75 nuo 18 ligi 45 m. amžiaus.

Naujas skyrius:

Įstojimas į Apšvietos ir Pomirtinės skyrius \$1.50 nuo 18 ligi 50 m. amžiaus.

Visus viršų minėtus įstojimo mokesčius reikia slųsti Centran. Sykiu reikia prislųsti iš anksto ir duoklių sekančiai:

Apšvietos skyr. už 3, 6 arba 12 mėnesių.

Apšvietos ir I Pašelpos skyr. už 1 mėnesį.

Apšvietos ir II Pašelpos skyr. už 1 mėnesį.

Sykiu su įstojimu į Pašelpos skyrius mokesčiai ir duoklėmis reikia prislųsti Centran ir naujų narių aplikacijas.

Šiame vajuje gali dalyvauti visos kuopos, visos narės, išskiriant Centro Valdybą. Senos kuopos nepasiduokite naujoms. Girdėti, kad didžiulėje Pennsylvanijoje tveriasi naujos kuopos, kurios, be abejo, varysis prie to, kad laimėjus visas tris dovanas. Žinoma, kad laimės, jei tik kitos kuopos užsileis. Vienok nemanome, kad taip būtų. Štai Clevelando, O. 26 kp., Pittstono, Pa. 19 kp., Homesteado, Pa. 34 kp., Cicerio, Ill. 2 kp., Manchesterio, Conn. 57 kp. taip smarkiai ruošiasi, kad net visas kuopas mano sukirsti. Valio! Pirmyn sąjungietės! Tegul išsipildo mūsų gerb. Centro Pirmininkės M. Jokubaitės paleistas obalsis: 1,000 naujų narių laike šio vajas. Turime išviso 59 kuopas. Klekviena tegul tik prirašo po 20 naujų narių ir obalsis bus pasiektas. Bet daugelis kuopų ar-gi pasitenkins tik tokiu skaičiumi? Ne. Daugelis kuopų per šį vaju prirašys ne po 20, bet po 100 ir daugiau! Taigi, sesės, visos darban!

Laikas nuo laiko bus talpinama "Moterų Dirvoje" vardai ir pavardės tų narių, kurios daugiausia bus prirašiusios naujų narių.

M. Vaičiunienė,
Centro Raštininkė.

Memento Mori — Atmink Ant Mirimo.

(Uždušinei dienai atminti).

Senu papročiu uždušinių dienoje einame ant kapinyno ir, kiekvienas atsiklaupęs prie kapo savo brangiųjų, apsilieja gailiomis ašaromis, o iš gilumos širdies siunčia karštas maldas prie Aukščiausiojo.

Kapai... Įsiklausykime, kaip amžina jų ramybė šiandie pertraukiama giliais atdusėjimais, gailia rauda; kaip jie laistomi griaudžiomis ašaromis, kurios tveria dar karštesnį meilės jausmą prie tų, ką jau čia ilsisi, o karštos maldos, išeinančios iš širdžių gilumos tartum ruošia vietą amžinam atilsui dabartiniams svečiams... šiandieną... rytoj... arba kada vėliau...

Iš žemės, iš užkastų grabų eina į mūsų ausis ir protą nenustelbiami žodžiai tiesos. Įsiklausykime į juos: "Žmogau, ateis laikas, kad ir tu, po visų vargų, ateisi čia ilsėti, amžinai ilsėti!"

Taigi Memento Mori!

"Mirtim mirsi" sykį prieš daug amžių pasakė Dievas. Ir nuo to lanko tie baisūs žodžiai pildosi ir pildysis iki pasaulio pabaigos.

Pas vartus amžinos teisybės kiekvienam atėjusiam čia ilsėtis lieka įteiktas ryšulėlis gerų bei blogų darbų, su kuriuo jie stoja prieš Dievo teismą. Nieko jiems daugiau nereikia, nieko nesitiki. Lieka tik viena viltis—tai mūsų maldos, mūsų prašymai toje dienoje, toje liudėsio šventėje siunčiami pas Aukščiausiąjį Teisėją, Galybių Viešpatį.

Memento Mori!

Mirtis nedaro išimties. Ji eina per žmoniją ir netikėtoje valandoje ima

kas patinka. Ji nepaiso ašarų ir prašymo tėvų, našlių. Iš lopšio ima kūdikį, skina gražiausį jaunystės metų žiedą, sutrauko moterystės ryšius, pakerta gyvybę vidutinio amžiaus, kaip ir grabą priėjusį senuką.

Memento Mori!

Visi gyvieji žmonės yra svečiai šios žemės, o vienok tankiai pamirštame tai. Puikybės, turto, garbės troškimas mēto mus į visas puses, kaip rudens vėjas pageltusį medžio lapą.

Daugelis tų, kurie čia ilsisi taip pat buvo mums panašūs. Šiandiegi jų kapai ar-gi nelygūs yra ir ne vieno-dai tylūs, kaip ir tų, kurie gyven-o niekeno nežinomi, visų apleisti, paniekinti?

Memento Mori!

Mūsų Sąjungos šeimynoje ir-gi randasi narių, kurios jau nukeliavo į amžinastį. Vienatinę paguodą savo brangiam vyrui ir vaikams našlai-čiams ji paliko ilgą atminimą ir kai-po nuraminimą — savo pomirtinę Sąjungoje.

Trukstant paskutinei gyvybės gi-jai, ji, Sąjungos narė, atsidavusi Die-vo valiai, ramiai merkė akis, nes ži-nojo, kad jos kelionei į tylius kapus, į amžinastį nereiks vyrui užtraukti skolos. Taigi ir mums, gyvenan-čioms, kol dar sveikatėlė tarnauja, reikia apie tai pagalvoti. Tam yra įsteigti Sąjungoje pašelpo ir pomir-tinės skyriai, kad, kolei gyvos, pri-klausytume prie Sąjungos, gi kuo-met ir mums ateis eilė rengtis į am-žinastį, taip pat, atsidavusios Dievo valiai, ramiai užmerktume akis.

Z. S.

MOKSLAS IR MOTERYS.

Daugelis antifeministų (teisių lygybės priešininkų) dar ir šiandien tebesako, kad moterys negali susilyginti su vyrais protiniu atžvilgiu; skelbia, jog moterys negalinčios pasiekti to mokslo laipsnio, kai vyrai; joms duota mažiau gabumo, sveikatos, energijos ir t.t. Tačiau gyvenimas visai ką kitą rodo. Tik jau praejusiuose amžiuose buvo įsivyravusi nuomonė, jog moteris negali būti geru daktaru, advokatu ir t.t., gi šiandien mes matome daug, dar pavyzdingesnių, moterų ir daktarų ir advokatų. Tą savo pasakymą remiu faktais, kuriuos ėmiau iš savo užrašų, neatsimenu iš kurios knygos ištrauktų.

Vienas Amerikos moterų laikraštis yra padaręs statistinių žinių rinkimą, kiek moterys yra padariusios išradimų srity. Ir štai kokias žinias toji statistika parodė, jog moterys išrado šiuos dalykus: verpiamąją mašiną, sukamąsias stakles (audančias tris kartus greičiau už paprastuosius grandinius elementus); prietaisą prie garlaivių šriubo, nuo gaisro gelbiamąjį aparatą, aparatą vilnoms sverti (viena iš pačių jautriausių mašinų, turinti begalinės reikšmės ir svarbos vilnų pramonėje); kilnojamąjį rezervuarą gaisrui gesinti; įtaisymą žibalui vartoti, vietoje malkų ir anglių prie garinių mašinų; pagerintą kibirkščių gesintoją prie garvežių; gelžkelinį signalą pervesti vagonams ir traukiniams į kitas vėžes, sistemą vagonams šildyti be ugnies; signalinę rakėtą laivynų sistemą sumažinimui bildėsio, viršum miesto

einančių traukinių; įtaisą dumams sugerti; mašiną poperiniams maišeliams lankstyti; žiuroną jurių gelmėms tyrinėti ir daugybę kitų išradimų mažesnės svarbos. Bet moterys, ypatingai yra daug padariusios del pagerinimo siuvamųjų mašinų. Pavyzdžiui: prietaisą burėms siuti iš sunkios drobės; aparatą siului įverti į adatą, mašinai besisukant; pagerinimą mašinos odoms siuti ir t.t. Šį paskutinįjį išradimą padariusi moteriškė, kuri daug metų buvusi užveždėtoja vienos balnų dirbimo įstaigos New Yorke. Žiuronas, jurių gelmėms tyrinėti, ponios Mater išrastasis ir jos dukters ištobulintasis turi nepaprastos reikšmės mokslininkams ir plaukiotojams, nes su juo galima apžiūrėti didžiųjų laivų povandeninės dalys, neįvedus laivo sausan dokan, galima nuo laivo viršaus apžiūrėti nuskendusius laivus, surasti užkliudymus, ištyrinėti jurių gyvenimą: augmenis, gyvulius ir t.t.

Mašina, poperinių maišų dirbimui, savo painia sąstata ir geniale konstrukcija atkreipė visų Amerikos ir Europos inžinierių dėmesį. Daug sumanių ir gabių vyrų — mechanikų stengėsi panašią mašiną padirbdinti, bet nepajėgė. Tai padaryti pasisekė tik poniai Madže Neid; be to, ta pati ponia išrado mašiną poperiniams maišams lankstyti, prie kurios dirba 30 žmonių. Ji pati tą mašiną demonstravo. Tiek iš moterų nuopelnų išradimų srity.

Dabar paimkime kitą statistiką protinės pažangos srity. 1915 m. Petrapilio valstybės universiteto apyskaitys komisija, pavasarinio semes-

tro kvotimuose parodė, jog moterys moksle padariusios didesnę pažangą kaip vyrai, nes kvotimų išdaviniai (rezultatai) buvę šitokie:

1) Iš 136 moterų, laikusių valstybės kvotimus iš Istorijos-Filologijos fakulteto, visos išlaikė. O iš 53 vyrų, laikusių iš to paties fakulteto, 10 kvotimų neišlaikė.

2) Iš 122 moterų, gavusių mokslo diplomus (laipsnius bei dovanas), 106 gavo I-mos rūšies diplomus, o tik 16 — II-ros rūšies.

3) Iš 106 diplomų I-mos rūšies, 73 duoti moterims ir tik 33 — vyrams.

4) Iš 16 diplomų II-ros rūšies, duotų baigusiems universitetą, — 6 — teko moterims ir 10 — vyrams.

5) Iš 19 moterų, baigusių universitetą ir laikusių valstybės kvotimus Jurisdikcijos (teisių mokslo) fakultete, 17 moterų gavo I-mosios rūšies

diplomas, ir tik 2 — II-rosios rūšies. Tuo tarpu vyrų kvotimuose daugiau II-ros rūšies diplomų gavo, kaip I-mosios. Iš to matyti, jog daug didesnis proto gabumas ir mokslinė pažanga yra moterų pusėje.

6) Iš 63 moterų, baigusių Fizikos-Matematikos fakultetą: a) matematikos skyriuje 32 moterys išlaikė su padidėjusiu o 'tutuoidp seigūi šou-i vyrų beveik visi gavo II-ros rūšies diplomus; b) fizikos skyriuje 28 moterys išlaikė su I-mos rūšies diplomais ir tik 3 su II-ros rūšies; tuo tarpu vyrų tik viena trečia dalis visų studentų išlaikė su I-mos rūšies diplomais.

Iš šių statistikos žinių aiškiai matyti moterų protiškas gabumas ir mokslo mėgimas. Jei visur moterys darys tokią pažangą, beabejonės, galės netik susilyginti su vyrais, bet ir pralenkti juos.

G. V.

VAIKŲ AUKLĖJIMAS.

MOTINOMS.

Kiekvienam tėvui ir motinai jų kūdikis yra begalo brangus. Tai jų džiaugsmas, turtas, laimė ir viltis senatvės užvadėliui. Kiek privargsta, prisirupina tėvai, ypač motinos, kol jį užaugina. Motinai daugiausia tenka to vargelio patirti. Ji dienomis, vyrui išėjus į darbą, jį daboja. Naktimis-gi, kūdikiui sunegalėjus, ji, motina, nesumerkia akių čiučiuodama liuliudama ant rankų savo turtėlį. Vienok tankūs būna atsitikimai, kad kūdikio sunegalėjimas, mažesnė ar didesnė liga paeina nuo pačių tėvų nežinojimo, kaip su kudi-

kiu, ypatingai pačiose jauniausiose jo dienose, apseiti.

Pieno Lašo Draugija Kaune nesenai paskelbė keletą naudingų patarimų motinoms, kurių prisilaikant galima išvengti daugelio kūdikio sunegalėjimų, kuriuos seka ligos, o kartais ir nelaimė — mirtis. Štai tie patarimai:

1. Maitinkite kūdikį tik savo pienu bent iki šešių mėnesių, nes nėra sveikesnio kūdikiui maisto, kai motinos pienas.

2. Neišsikalbinėkite negalinčios kūdikių žindyti, nes praktika rodo, kad beveik visos motinos gali savo kūdikius pačios savo pienu maitinti.

ti. Jei kartais pradžioj esti ir maža pieno, tai nereikia nusiminti, nes toliau dažniausia atsiranda pakankamai krutyse maisto.

3. Maitinkite kūdikį reguliariai paskirtomis valandomis, kas 3—4 valandas, 5—6 kartus per parą.

4. Maitinkite tiktai dieną. Naktį neduokite kūdikiui maisto, nes naktimis turi jis kokia 6—8 valandas ištisai miegoti.

5. Nekiškite kūdikiui burnon visokių čiulbukų, nes tai ne maistas, tik vidurių gadinimas.

6. Negirdykite kūdikio aguonų viralu ir degtine.

7. Šešiams mėnesiams suėjus galite pradėti sveikam kūdikiui protarpiais tarp žindymo davinėti karvės pieno, monų košelės, vaisių ir kai kurių daržovių (morkų).

8. Pirm to laiko galite kūdikį pradėti maitinti kitokiu maistu, negu motinos pienu, tik gydytojo patariamom.

9. Jei darbas priverčia jus išeiti iš namų ilgesniam laikui, tai žindykite kūdikį nors tris kartus per parą — išeidamos, per pietus ir vakare.

10. Karvės pieno neduokite kūdikiui daugiau kai vieną litrą per parą.

11. Paskirtą kūdikiui karvės pieną tuojau išvirkite ir tame pačiame inde pridengusios pastatykite ledyje (ice box) arba šaltame požemy (sklepe).

12. Guminį spenį po žindymo išplaukite karštu vandeniu ir laikykite švariame uždengtame inde (stiklinėje).

13. Nesinaudokite guminiiais speniais, nes žarnose visados esti neišvalomų pieno puvėšų, kurie gadiną kūdikiui vidurius.

14. Keturių mėnesių kūdikiui būtina duokite įskiepyti rauplių skie-

pus, o jei viešpatauja rauplės, tai ir anksčiau.

15. Maudykite kūdikį kasdien.

16. Nevalykite jam burnelės vidaus, nes nuo to tik ligų gaunama, o naudos nėra.

17. Kelius kartus kasdien nuvalykite kūdikiui rankeles ir žiurėkite, kad jo panagės būtų švarios.

18. Vystydamos nevaržykite kūdikio, bet duokite laisvai rankutėms ir kojukėms judėti. Nerėdykite kūdikio peršiltai, nes peršilę kūdikiai greit gauna ligą.

19. Kambarys kūdikiui turi būti saulėtas, šviesus, erdvus, atidaromais langais arba bent atidaromu langeliu.

20. Vėdinkite kasdien kūdikio kambarį atidarydamos langus ne tik vasarą, bet ir žiemą.

21. Jau keturių savaičių kūdikį galite 1—2 valandoms išnešti oran. Tai labai sveika. Kūdikiai turi būti laikomi ore kiek galima ilgiau.

22. Kūdikio indai, vonia, geldelė, patalinė ir kiti jo daiktai turi būti naudojami tik jo paties. Kitoms tokių daiktų neduokite.

23. Vėmimui, vidurių paleidimui užėjus iki gydytojo pašaukimo duokite kūdikiui tik lengvos arbatėlės arba virinto vandens ir tai be cukraus.

24. Jei kūdikį pradėjo tampyti, arba jei skystauja, arba kosti, arba karščiuoja, tai nesiraminkite, kad nuo dantukų, bet tuojau kreipkitės į gydytoją, nes iš tokių ženklų ne kartą kita sunki liga pasirodo.

25. Jei kūdikis išblyškęs, labai prakaituoja, turi kreivas kojas, platų maumonį, tai jis serga anglių liga, kuri reikalauja ilgo gydytojo gydymo. Motinos pienas, saulės šviesa, tyras oras, — tai geriausi vaistai ir apsaugojimas nuo tos ligos.

26. Nėklausykite kaimynių ir kumų patarimų, nes jos ne daugiau už jus išmano.

27. Mažiausiai ligai kūdikiui atsitikus, tuojau kreipkitės į gydytoją.

SVARBESNIEJI AUKLĖJIMO UŽDAVINIAI.

— o —
E. S. G.

1. Reikia saugoti vaikas nuo visokio kuno ir dvasios sužeidimo. Kunas yra saugojamas nuo sužeidimo instinktui vedant. Čia prigimties meilė daug padeda. Nė viena motina neleis savo vaikui nukristi, susižeisti, neduos peilio į rankas, neleis prie šulinio, prie arklio. Kiekviena motina rupinas savo vaikelį tinkamai maitinti, rėdyti, gelbėti nuo ligos. Vienok ir kuno auklėjime vieno instinkto neužtenka. Ne visos motinos žino, kad nešvarus vaikų užlaikymas, tėvų girtybė sužeidžia vaikų kunus. Kad įgauti tokių žinių, reikia jau mokslo.

Į dvasios sužeidimus mažiau žiurima. Vienok vaikų dora, dvasios sveikata taip pat turi būti motinoms brangi. Pirmiausiai reikia prašalinti nuo vaiko netikusius doros atžvilgiu asmenis; reikia jį atskirti nuo netikusių kvailinančių papročių. Melagiai, nedoros moteriškės, ištvirkę vaikai temoka vaikų dvasią žėisti, juos piktinti; jie negali turėti santykių su mažučiais. Nereikia vaikų supti; nereikia jų girdyti svaigalais, aguonomis ar kitokiomis esencijomis, kad užmigty; nereikia jų be nuostogės bučiuoti. Tas viskas juos kvallina. Nereikia vaiką vystyti. Vaikas tegul be pančių auga. Dažnai motina vaikutį išvysto ir supa, ir aguonomis migdo, ir alumi girdo, visada jam pataikauja, be saiko myli, leidžia su visais draugautis, o žiu-

rėk tas vaikas, virtęs suaugusiu, esti tinginys, melagis, naravistas, žiaurus. Ne kas kita, kaip tik netinkamas dvasios saugojimas nuo sužeidimų tokiu jį padarė. Geri tėvai patys mažučius rupestingai ir mokamai augina arba paveda parinktoms moteriškėms, leidžia draugauti tik su ne neištvirkusiais vaikais. Kad jų dvasios nesužeisti, nemuš, nemigdydys aguonomis, alumi ar vynu, nepataikaus, nesups ir t.t. Tokie tėvai rupinsis išnaikinti vaiko įgimtus blogus palinkimus, o taipgi pratinti prie gerųjų. Ne tik sveikame kune sveika dvasia, bet ir sveikoje dvasioje sveikas kunas.

Žmonės dori, ne girtuokliai, ne paleistuviai, ne tinginiai, einą Dievo nurodytais keliais turi būti ir sveiki.

2. Reikia skiepyti vaikui gerus papratimus. Papratimai ir papročiai tai viešo ir šeimyninio gyvenimo nerašyti įstatymai. Kaip valstybė džiaugiasi iš gerų įstatymų, taip tėvai džiaugiasi iš gerų savo vaikų papratimų. Tų papratimų vaikas įgauna per didelį tėvų ir auklėtojų stropumą ir darbą; per ištisą metų eilę, prisidedant žmonių daugumui. Šį dalyką tėvai turi žinoti ir nuolat kantriai budėti, kad jų vaikai įgautų tik geriausių papratimų. Be to, reikia žinoti, juo vaikas mažesnis, tuo lengviau jis pripranta prie gera ar bloga. Todel svarbiausi yra pirmieji vaiko metai. Del jų vaiko elgesio kryptis dažnai nusistato visam amžiui. Daug lengviau iš mažumės pripratinti žmogus prie gerų papročių, ne kaip vėliau atpratinti nuo nedorų, netikusių.

Vaikai pratinas prie bet ko be galvojimo. Tik vėliau, kai pas juos išauga proto ir kitos dvasios jėgos, atkreipia į tą visą savo sąmonę ir

džiaugiasi iš gero papratimo, ar liudi del netikusių. Vaikai tegul iš mažens pripranta mylėti Dievą ir visus žmones, klausyti ir gerbti tėvus ir vyresniuosius, juos mandagiai pasveikinti, nemušti gyvulėlių, nekaninti vabalėlių, nemeluoti, svetimų daiktų neliesti, nerukyti, negerti alkoholinių gėrimų, visuomet praustis, savo daiktėlius laikyti tvarkoje ir taip toliau.

3. Niekomet nereikia meluoti vaikui žodžiu ir pasielgimu. Vaikui reikia tiesą pasakoti visokiais atžvilgiais: valgant, geriant, dirbant, žaidžiant. Vaikas turi įdomautis ne pramanytais, bet teisingais pasakojimais apie šunį, arklį, paukštį, vilką, žolę, upę, girią ir t.t. Didelio mokslo del to nereikia; tereikia turėti sveiką protą ir nusistatymą saugoti vaiką nuo melo. Negera taip pat vaikui, dar ligi nevaikščioja jis į mokyklą, nuolatos pasakoti, sistematingai ko tai mokyti. To reikia vengti; pasakoti reikia tik tada, kada vaikas reikalauja, prašo, įdomauja. Tada vaikas tegul daug miega, tegul įdomiai žaidžia. Žaislams tin-ka ne perkamieji žibučiai, bet paprasčiausi gamtos daiktai: molis, smėlis, pagaliukai, vanduo. Gązdinimai vaiko vilkais už lango, žydais ("neverk — žydui atiduosiu"), baidais tik prie melo pratina. Taip pat nelabai dera baidios pasakos su smėklomis.

Dažnai vaikas pratinamas ne tik meluoti, bet ir kerštauti. Štai bebėgant vaikas parvirto, pradeda verk-
ti, motina ar močiutė ima vaiką ir drauge su juo muša tą žemės vietą, kur užsigavo. Jei vaikas užsigavo į duris, stalą, tai jie ne tik mušami, bet ir barami, keikiami. Tokiuo būdu mokinama ne tik meluoti, bet ir

keršyti. Nors toks nepamatuotas pyktis ir kerštas nutildo vaiko verk-smą, kurį iššaukė skausmo jausmas, visgi toks paprotys ne į gerą, bet į blogą veda. Tokie vaikai, tapę piliečiais, del savo nepasisekimų visuo-met kaltins kitus ir jiems nepama-tuotai keršys. Toks vaikas, suaugu-siu tapęs, dažnai save nekaltu lai-kys.

Vaiko užsigavimas kartais gali bu-ti naudingas; per tokius užsigavi-mus vaikai sužino skausmo jausmų, yra priverstas toliau (bėgant, li-pant) atsargiau elgtis. Tokiais atsi-tikimais geriau vaikui išaiškinti, kad stalas, žemė visai nekalti, jie nejuda, bet kaltas vaikas, kuris per greit bėgo.

Vyresnieji prie vaikų neturi gin-čytis, peiktis, skųstis; vyresnieji kad ir tarp savęs, bet prie vaikų netu-rėtų kitų apkalbinėti, pajuokti; ypa-tingai reikia vengti šeimyninių bar-nių ir pragarų. Mat del to viso vai-kas nustoja savo tėvus ir vyresniuo-sius gerbti, ima juos sekti ir taip pat daryti su kitais vaikais.

Maži vaikai viską mato, viską girdi, visa pastebi, visa atmena. Tas yra žinotina.

Jei tėvai supras, kad vaiko auklė-jimas yra didžiausias žmogaus dar-bas ir visą savo šeimynos tikslą į tą nukreips, tai iš vaikų sulauks sveiko kuno ir sveikos dvasios, gerų pa-pročių piliečių, teisingų lietuvių, kurie užtikrins mūsų ateitį.

("Šeimyna").

KATALIKŲ SPAUDA

Referatas skaitytas Federacijos Kongrese.

(Pabaiga).

Tuo budu ir mes katalikai susiduriame su problema bei uždaviniu — skleisti katalikišką idėją žmonėse. Ar tą gerai vykiname? Gyvenimas parodo, kad tasai darbas eina sunkiai. Kodel? Visų pirma mes negalime panaudoti visas priemones, kuriomis naudojasi laisvamaniai savo idėjų skleidimui. Jų moraliniai bei doriniai principai labai pasileidę, arba, tiksliau pasakius, pas juos dorinių principų kaip ir nėra. Jau nekalbant apie melagystes ir šmeižtus, laisvamaniai vartoja palaidą ir nešvarią kalbą kas mums katalikams nedera daryti. Tuo budu jų spauda, pamarginta visokiais riebiais kšneliais, silpniems ir atšalusiems, taip vadinamiems šiaudiniams katalikams, atrodo kaip ir gyvesnė ir įvairesnė už katalikų spaudą, kurioje panašių daiktų nėra ir negali būti. Dora yra rami ir žemesniems geiduliams nuobodi ir nevaizdinga, taigi šiek tiek patvirkusiems žmonėms mūsų laikraščiai nebeskanūs. Bet dėl to vis gi neprivalome nusiminti ir neužmiršti savo pareigos: pajvairinti ir gaivinti savo spaudą tinkamais budais. Dora laikraštija turi savo grožės, ir šviečianti mūsų visuomenei katalikiška spauda paims viršų. Laisvamanių pliovonės ilgai nusibos, ir jų nešvari rašyba bus remiama tik nedidelės ištvirkėlių saujaalės.

Čia, žinoma, daugiausia pavojaus iš gudrios "tautininkų" pusės, kurie apšvarinę kiek savo spaudą ata-

kuoja katalikus politikos ir tautybės žvilgsniu, norėdami atskirti žmones nuo kunigų ir visus pasaulio netaktus ir klaidas, dagi, ir savausias, užkraudami ant pečių "klerikalų." Bet ir čia melagystės ilgai išėina aikštėn ir su kantrybe ir taktu galime nuveikti ir tą pavojingą priešą.

Antras katalikų kėblumas — kai kurių jų vadų spaudos dalykuose apsileidimas bei nerangumas, o paskui, pasirodžius pavojui, nusigandimas ir be kovos bėgimas iš mušio lauko. Tokią neigiamą darbų tę galima apibūdinti dvejais žodžiais: panieka ir panika (išgąstis). Kuomet laisvamaniai kokioj Lietuvių kolonijoj pradeda darbuotis, tankiai tos kolonijos katalikų vadai žiuri su panieka į jų pastangas. — E, ką tie piemens padarys! — taip paprastai kalbama ir neatkreipiama rimto domėsio į grėsiantį pavojų. Bet "piemens" nejuokais pradeda veikti: steigti savo organizacijas, skverbtis į katalikiškas draugijas, rašyti šmeižiančias korespondencijas ir daryti visokios rūšies suirutę. Ir staiga mūsų vadų kojos atšala ir nusigandę įpuola į tikrą paniką: žiurėk, jau bedieviai viską užviešpatavo ir katalikams grėsia tikra pražūtis.

Tuosyk ramiau ir rimčiau į dalykus žiurint, toji panieka ir panika visai nereikalinga. Visų pirma, niekados nereikia niekinti priešų pastangų, kaip jos menkos ir silpnos neišrodytų. Laisvamaniams nereikia duot įsigalėti, nes, tą padarius, pavojus grėsia rimtas. Mūsų liaudis

su maža išimtimi nelabai sustiprėjus tikėjime, daugiausia dėl jo menko pažinimo. Užleisk ant tokios silpnos katalikiškos dirvos laisvamanį, ir jis bematant daug tenai išardys ir išknis. Taigi čia butinai reikia dviejų daiktų: sulaikyti kiek galint laisvamanų spaudą ir išplėsti katalikiškąją. O jeigu jau laisvamanukai įsikišo ir pavojus grėsia rimtas, tai vis tik nėra reikalo pasiduoti panikai. Viskas galima atitaisyti, tik, žinoma, sunkiau, jei perdaug apleisime katalikišką dirvą. Bet tai jau teisinga bausmė už apsilėidimą, kad turime dvigubai paskui atadirbti.

Tuo budu katalikiškosios spaudos reikalai susiburia į dvi dali: spaudos pagaminimas ir jos palaikymas bei išplėtimas. Pirmoji — laikraštinių pareiga, antroji — visuomenės. Apie laikraštinių pareigas čia nekalbėsime, nes jų specialumas atskiros paskaitos reikalingas. Čia tik reikia prisiminti, kiek platesnės visuomenės veikėjai gali laikraštiniams prigelbėti. Nereikia užmiršti, kad mūsų laikraščiai finansiniai silpnai stovi, vos ne-vos išsiverčia, taigi negali apmokėti specialių bendradarbių ir korespondentų. Ir prisėina savanoriškai jiems patarnauti, bet tai ne įkylus darbas. Be abejonės, ne visi gali į laikraščius rašinėti, bet vargiai katras prasikalančių inteligentų nebuvo to mėginęs. Tečiau yra tokių, kurie pirmiems bandymams nepavykus, meta plunksną šalin ir daugiau neberašo. Tai yra klaida, kuri butinai reikia atitaisyti. Ne vienas literatas neliko literatu iš pirmojo bandymo. Tik tasai išliko, kurs turėjo kantrybės išlaikyti eilę nepasisekimų. Taigi mėgėjai — literatai, darban!

Kiti gali parašyti į laikraščius, bet tingi. Ką čia, sako, terliotis. Dar kam įsipyksi, įsivelsi į nemalonią polemiką. Kam čia to?

Bet, gerbiamieji, šiais laikais be polemikų ir ginčų negalima apseiti. Asmeninės polemikos, tiesa, visuomenė įsipyksta, bet polemikos už gerą principą, butinai reikalingos, nes laisvamaniai daugiau nieko neveikia kaip tik šmeižia ir šmeižia. Ištiesų veik negalima atremti kiekvieną jų šmeižtą, nes jų perdaug ir perkvailli, bet sumuškime nors svarbiausius. Atsiminkime, kad mūsų liaudies tikėjimas silpnas ir dora nepertvirciausia; kiekvienas šmeižtas daro savotišką žaizdą, ir jei į jas nereaguosime per katalikišką spaudą, tos žaizdos gali virsti mirtinomis. Taigi darban, katalikų veikėjai!

Pagaliaus, patį svarbiausią visuomenės pareigą—palaikyti ir platinti katalikų spaudą. Čia atsitinka netikėtinų dalykų. Jokioj pasauly tautoj gal nėra tokių nesusipratusių katalikų, kurie taip gausiai remtų bedievių spaudą kaip pas mus. Tik stabtelkime ir apsižiurėkime: katalikų sakom čia esą apie 80%, reiškia nekatalikų turėtų būti 20%. Bet žiurėkime kaip dalykai stovi su spauda. Katalikiškų laikraščių skaičius nesiekia nė 10, bedieviškųjų gi yra 12. Čia kas nors netvarkoj: arba bedievių turi but didesnis nuošimtis negu katalikų, arba didesnė pusė katalikų remia bedieviškus laikraščius.

Ar vieną pusę versim, gerbiamieji, ar kitą čia vis kas nors negera. Vienatinė išvada tai ta, kad mūsų visuomenė nedovanotina apsilėidusi. Katalikas remiantis bedievių spaudą ir paskui aimanuojantis, kad bedieviai jodinėja jam ant sprando, — tai toks pasibjaurėtinas, niekšiškas

ir kvailas apsirėiškimas, kad nėra žmonių kalboje žodžio tinkamai jį įvardinti. Tamsybė tai daro ir nekultūringumas. Juo žmogus tamsėnis, juo jis labiau mėgsta nekultūringumą ir storžievystę, o bedievių laikraščiuose tokių vaizių perpilna, taigi mūsų patvirkusių puskatalikių minia todėl ir remia cicilikišką spaudą, nes jų nekultūringas protas ir storžieviškos sielos turi tam atatinčią skonį. Tai mūsų nelaimė, kad turėjom paveldėti Rusijos supuvusių įtaką.

Tokia liudna mūsų katalikų pa-

dėtis kaip tik turėtų sužadinti mums uolumo savo plėtimui. Mums bjauru dėl šiaudinių katalikų pataikavimo bedieviams; bet toks mūsų tamsių brolių nupuolimas turi sukelti mums užuojautos ir pasigalėjimo. Juk jie nieko geresnio nežino ir nematė. Jie elgiasi sulig to kaip buvo išmokinti. Mokykime juos kitaip. Atitaisykime jų sielas. Federacijos Kongresas turėtų padaryti atatinčią žingsnį Katalikų spaudos išplėtimui.

Kun. K. Urbanavičius.

Iš sveikatos išdo visiems naudingi patarimai.

A. Skinderis.

8 PAUKŠČIAI.

Vieštiesos sriuba yra labai skani ir gera ligoniams; verdasi taip pat, kaip iš mėsos, tik vištą galima trumpiau virti.

Kepti viščiukai yra daug geresni ir maistingesni, jeigu yra prikimšti, nes neišdžiūva taip greitai laike kepimo.

Antis ir žąsis suteikia mums labai skanios mėsos, tik kad yra ji labai riebi ir sunkiai virškinama, ligoniai ir vaikai valgyti neprivalo.

9 Žuvys.

Šviežios žuvys yra labai skanus ir pageidaujamas maistas, bet užtat pasenusios ir sugedusios tampa nuodais. Todėl geriau imti virimui gyvos žuvys, nors tas dar nereiškia, kad būtina reikia jas ir valgyti gyvas. Reikia pirmiau jas užmušti, gerokai užgaunant su pagaliu per sprandą.

Kas gyvos žuvies gauti negali, tegul perka sušaldytas, kurias miestuose pardavinėja. Bet čia reikia saugoties, idant nenupirkti sugedusios žuvies, kuri niekam daugiau netinka, kaip tik laukan išmesti. Pažinti-gi tokias žuvis galima, žiurint į jų akis ir žiaunas. Jeigu akys yra gražios ir šviesios, o žiaunos raudonos, tai žuvis yra gera ir ją galima pirkti.

10. Vėžiai.

Kaikuriuose apielinkėse sugaudo ma daugybė vėžių. Sodiečiai valgo vėžius virtus suriame vandenyje su krapais. Taip virtieji vėžiai neduoda daug maistingumo ir privalgyti jais negalima.

Kaikurios virėjos prieš virsiant nuplauna gyviems vėžiams galvas ir paskui tik deda į vandenį. Tas yra labai neišmintinga, nes per tą jie ilgai kankinasi. Geriau yra sudėti juos

į verdantį vandenį, kad iškarto galėtų gauti.

Reikia labai saugotis išgaišusių vėžių, nes jie labai greitai puva ir tampa nuodingi.

11. Kiaušiniai.

Dažniausiai vartojama vištų ir ančių kiaušiniai, nors valgoma taipgi ir kalakutų (kurkių).

Kiaušiniai minkštai išvirti (trupai virti) yra labai maistingi ir varškūs. Juos gali valgyti silpni ligoniniai ir maži vaikai. Kietai-gi išvirti tinka tik sveikiems, nes silpni viduriai sunkiai juos suvirškina.

Kiaušiniene, ar tai svieste, ar lašiniuose, spiginta, yra varški tik sveikiems; todėl nei ligoniams, nei vaikams negalima duoti. Vartojant kiaušinius, reikia žiurėti, kad nebūtų jie sugedę, nes tokie kiaušiniai yra labai kenksmingi.

12. Pienas.

Piene yra sudėta visos dalys, kurios yra reikalingos maitinimui žmogaus kūno, bet suaugusiam žmogui to neužtenka. Tik vaikas iki metų amžiaus gali išbuti vien gyvas pieną, toliaus-gi reikalauja kitokio valgio. Pienas, ar tai saldus, ar rugštus, yra skanus ir maistingas.

Duodant pieną vaikams, reikia atminti štai ką:

Kudikiams, neturintiems trijų mėnesių reikia duoti pieną praskiestą vandeniu.

Vaikams, o ir suaugusiems žmonėms, daug sveikiau yra duoti virintas pienas, negu žalias.

Vartojant nevirtą pieną, galima užsikrėsti įvairiomis ligomis, kuriomis serga gyvuliai. Yra patirta, kad labai dažnai karvės serga plaučių džiova, o todėl geriant nevirintą pieną ir žmogus gali tapti liga susirgti.

Virintas-gi pienas nėra kenksmingas, nes karštis džiovos gemalus užmuša. Be to, virintas pienas vasarą nesurugsta taip greitai ir galima jį ilgiau laikyti.

Niekuomet negalima gerti pieno, pavalgus žalių vaisių bei agurkų, arba priešingai išgėrus pieno valgyti vaisius, nes tuomet pienas ne tik nebūs mums naudingas, bet labai kenks mūsų viduriams.

13. Suris.

Suris dirbama iš saldaus ir rugštaus pieno. Surį, pagamintą iš rugštaus pieno, negalima ilgai laikyti, nes jis arba labai sudžiusta arba pradeda kirmyti. Nors tie kirminai ir nekenkia žmogaus sveikatai, vienok tokį surį ne kiekvienas tegali valgyti. Ponai, mėgstantieji skanumynus, valgo tokį surį, bet paprastas žmogus kažin ar apsiimtų suvalgyti nors vieną kąsnį, nes, ištikrųjų, širdis pyksta pažiūrėjus į jį. Supelėjęs suris yra labai kenksmingas, todėl jį valgyti negalima. Bendrai, surį valgyti gali tik sveiki žmonės, turinti stiprius vidurius. Ligoniams gi ir vaikams visiškai jo negalima duoti, nors ir labai norėtų.

14. Sviestas.

Ant paviršiaus saldaus pieno, kuomet jis kaikurį laiką pastovi, užsideda grietinė. Ji pasidaro iš labai smulkių rituliukų taukų, išplaukusio sviesto, yra dar vanduo ir kaikurios kitos dalys. Grietinė yra labai nevarški. Todėl ją negali silpni žmonės valgyti. Vaikams geriau duoti tokį pieną, nuo kurio yra grietinė nuimta.

Kad gavus iš grietinės sviestą, reikia supilti jį į tam tikrą indą ir kaikurį laiką smarkiai mušti. Tuomet taukų rituliukai suseina į vieną kruvą ir pasidaro sviestas.

Gerumas sviesto priklauso nuo šviežumo grietinės, taip, kad sviestas, padirbtas iš saldžios, t.y. iš šviežios grietinės, buna geresnis negu iš rugštos.

Sudytą sviestą galima laikyti per žiemą. Tik reikia žinoti, kad negalima sviestą ilgai laikyti skardiniame (blėkiniame) inde, arba geležiniame, nes tuomet sviestas gali tapti nuodingas. Geriausia vartoti moliniai indai, gerai palivoti, akmeniniai arba mediniai. Svieste niekuomet negalima palikti įsmeigtų skarinių šaukštų, nes tuomet susidarys ant jo grišpalas, kuris gali būti ne tik vaikui, bet ir augusiam žmogui priežastimi mirties.

Ištirpytą sviestą taip-pat galima ilgai laikyti.

Sukartusį sviestą galima pataisyti išmaišius jį saldžiame piene. Tada jis vėl turi gerą skonį, bet kokią dieną praleidus vėl genda.

15. Valgių skaninimas

Į valgius, kaip: mėsą, duoną ir daržoves, pridėdama dar įvairių priedų, kurie juos padaro skanesniais, palengvina, ar skanina virškinimą. Taigi į valgymus dedėdama: druskos, cukraus, rugštimų, taukų, kvepiančių šaknelių ir t.t.

Druska yra viena iš kraujo ir mėsos sudėtinųjų dalių. Persitikrinti galima, paragavus kraujo, nors ir iš įplauto piršto. Jeigu verdama iš sudytos mėsos sriuba, kur yra daug mėsos, o mažai vandens, tai druskos visai dėti nereikia, nes užtenka tos, kuri mėsos buvo.

Prie valgių, pagamintų iš daržovių, kaip tai: bulvių, kopustų, druskos reikia daugiau dėti, nes daržovės druskos savyje mažne visai neturi.

Druska, papuolusi į kuną, imasi iš kraujo vandenį, ir todėl suriai pavalgę visuomet norime daug gerti. Jeigu valgyje druskos į pat sykį, ji palengvina virškinimą; bet perdidelis vartojimas druskos yra nesveika ir gali pagimdyti ligą, vadinamą skarbutu, kuri apsireiškia žaizdomis burnoje.

Druska nėra pageidaujama kaip maistas.

Cukrus ir medus ne tik skanus, bet ir virškinti padeda. Kad cukrus yra žmogui reikalingas, matome iš to, kad jis yra piene, kuris esti natūraliu žmogaus maistu pirmais jo gyvyavimo metais. Nereikia cukraus vartoti per daug, ypač nereikia duoti jo mažiems vaikams, nes iš cukraus pasidaro viduriuose rugštys ir gadina virškinimą.

Rugštumas priduoda valgiui rugščių skonį ir saugoja jį nuo sugedimo. Norint ilgesniam laikui užlaikyti grybus ar mažus agurkus, sudekdama juos rugštyman.

Rugštumas prie kaikurių mėsinių valgių yra labai pageidaujamas, nes palengvina virškinimą. Bet per daug jo vartoti negalima. Rugštumą galima laikyti tik stikliniuose ir mediniuose induose, nes nuo vario ar švino jis tampa nuodais. Taip pat ir mažai palevuotame molio inde jis genda.

Bendrai jokių rugščių valgių negalima laikyti variniuose, arba blėkiniuose induose, nes valgis nuo to genda ir kenkia žmogaus sveikatai.

Kvepiančiomis šaknelėmis vadiname džiovintus vaisius arba medžių žieves, vartojamas kaip priedus prie įvairių valgių.

Prie jų priklauso pipirai, lauro lapai, cinamonas, gvazdikėliai ir t. t. Pipiras yra uoga taip vadinamo medžio, kuris auga Azijos Indijoje.

Lauro medis, kurio lapus vartojama, gaminant kaikiuriuos valgius, auga Italijoje.

Žievė cinamono medžio, kuris auga Indijoje, duoda mums tą kvepiantį cinamoną, kurį dedama į pyragus.

Gvazdikėliai yra tai šiltose šalyse augančio medžio pumpurai.

Visos tos šaknelės, įdėtos į kaikiuriuos valgius, padidina skonį ir apetitą, o todėl yra naudingos. Bet per daug tankiai vartoti jų negalima, nes kenkia sveikatai.

Į valgius, gamintus ligoniams ir vaikams, tųjų šaknelių dėti negalima. (Daugiau bus).

ROŽĖ.

(Erysipelas).

Ši liga atsiranda, užkrėtus žaizdą arba net įdrėskimą, kada į juos patenka rožė mikroorganizmų streptokokų pavidale. Oda apie sužeistą vietą aiškiai parausta. Paraudonavimo ribos aiškiai apbrėžtos ir nelygios. Visa paraudonavusi sritis lygiai patinsta, lyg ir pažliunga; patinsta kaimynės limfos liaukos, o visą kūną ima drugis krėsti. Rožė paprastai tęsiasi kelias dienas. Ilgiau tveria taip vadinamoji skrajojanti rožė, kuomet ji persimeta iš vienos vietos į kitą. Pasitaiko, kad ant paraudusio ir patvinusio odos paviršio atsiranda puslės (puslėtoji rožė), laikada uždegimo vietoje atsiranda pullavimas ir ji apmiršta. Liga paprastai išgydoma.

Turintį rožę ligonį atskiria nuo kitų ir priskiria jam patarnauti atskirus žmones ir atskirą gydytojo padėjėją, nes tas pats gydytojo padėjėjas, tvarstydamas rožę sergantį ligonį, o vėliau kitus, lengvai gali pastaruosius užkrėsti. Einant pas li-

gonį, reikia užsivilkti tam tikra chatala ir, aptvėrus arba šiaip apie jį pavaikščiojus, reikia gerai dezinfekuoti rankas.

Liga lengva perduoti per sugadintą odą ir gleivėtę plėvę, per žaizdeles bei įdrėskimus, kurie dėl jų menkumo gali būti neįžiurimi.

Labai dažnai rožė atsiranda ant veido, prasidedama nuo nosies, nes daugelis turi biauų paprotį nešvariais pirštais valyti nosį. Krapštydami gleivėtą plėvę, įskiepią ligą, nes sutrose prilipusiose prie pirštų gali būti rožės mikrobų. Tuo būdu iš čia rožė atsiranda, kaip komplikacija, kad ir menkos žaizdos.

Rožę gydo paprastu prieš žaizdos uždegimą ir dezinfekuojamu vaistu. Sergančią vietą sutepa juodu mirkalu. Maistas turi būti lengvas (pienas, buljonas, sriuba). Kreiptis prie gydytojaus svarbu. Rožę susirgusio bute daro dezinfekciją. Patsai ligonis laikomas neužkrėčiamu, palaukus 2 savaites po išgyjimo.

J. C. Landžius, M. D.

GRAŽIOS MINTYS.

Moteris yra šventadienis vyrui.
Michdet.

Žmogus be tikėjimo taip kaip arklys be apynasrio.
Anon.

Moteris be tikėjimo, tai gėlė be kvapo.
Heine.

Kur nėra tikėjimo, ten nėra nė labdarybės.
Hugo.

Daugiau žmonių yra, kurie eidami bažnyčion, neša savo drabužius, negu patys save.

Anon.

DRASUS KUNIGAS.

(Atsiminimų bruožas).

Kruva metų atgal, kartą plaukiau Nemuno garlaiviu iš Jurbarko į Kauną. Išpradžių, kol priplaukėm Serėdžių, nieko ypatingo nebuvo. Prie Serėdžių, tarpe kitų keleivių, ant laivo palubio užėjo jauna kokių 20 metų mergina su gan senyva moteria. Mergina buvo apsiašarojus. Atsisėdus šale tos moters, kurią lietuviškai vadino teta, užsitraukė skarelę ant veido ir ėmė verkti.

Netoli jų sėdėjo senyvas, bet stipraus kuno sudėjimo, kunigas, aš ir septyni rusų karininkai. Pamatęs verkiančią merginą, vienas tų karininkų rusiškai paklausė:

—Ko verki?

Mergina, matyti, suprato, nes kruptelėjo, sujudėjo, bet nieko neatsakė. Tada jos teta lenkiškai ėmė sakyti, kad šiomis dienomis Kaune mirė jos tėvas ir ji važiuoja į šermenis. Kunigas, kaip ir atsakydamas karininkams, tarė rusiškai:

—Nepažįstu aš jos, vienok iš kalbos galima suprasti, kad jiedvi skubinasi į Kauną — į merginos tėvo šermenis.

Karininkas pradėjo juoktis ir tarė:

—Na, nėra reikalo jai verkti mirusio tėvo. Ji gali gauti jau kitą tėvą (suprask, vyrą).

Taręs tuos žodžius karininkas pasikėlė ir, priėjęs prie merginos, bandė jai patraukti į viršų skarelę, kad galėtų pamatyti jos veidą. Nuostabus dalykas įvyko. Mergina, rodos, tik ir laukė to. Kuomet karininkas tempė jai į viršų skarelę, ji sugniaužus kumštį taip smarkiai tvojo karininkui į nosį, kad ta tuojuo krau-

ju pasriuvo. Karininkas sukeikė ir šoko prie merginos norėdamas atkeršyti. Matydamas tai kunigas pabėgo iš savo vietos ir, pripuolęs prie karininko, pagriebė jį už kalnieriaus ir vienu žygiu parbloškė ant grindų. Pamatę tokią sceną kiti karininkai pašoko ir norėjo pulti ant kunigo, vienok kunigas nenusigando. Stovėdamas tarp jų ir merginos iširėmęs į šonus, sakytum it koks galijotas, išdidžiai prabilo:

—Ar-gi negėda jums?—karininkai, inteligentai, o gal dar net ir aristokratai, drįsti užkabinėti kaimo merginas? Na, na, šaunus tai karžvgiai! Jūsų septyni, o aš vienas; neturiu nė kardo, kuriais jūs esate apsiginklavę, o vienok nebijau. Ir pakartoju, tik per mano lavoną jūs galėsite paliesti tą merginą."

Tokia kunigo drąsa tuojuo atšaldė užvirusį karininkų kraują — nuleidę nosis vėl užėmė savo vietas, šnairuodami tai į merginą, tai į kunigą.

Po sekundos, tas pats karininkas, kuriam drąsi mergina nuleido karšto kraujo, pakilo ir, priėjęs prie kunigo, pradėjo atsiprašinėti. Kunigas padavė jam savo dešinę. Paskui, su kunigo pagelba, atsiprašė ir merginą. Po to, nubėgo į bufetą ir už valandėlės tarnai atnešė stalėlį, gėrimų ir užkandžio. Pats karininkas pastatė stiklus ir, pripylęs alaus, atsigrižo į kunigą sakydamas:

—Jūs, kaipo dvasiškis ir senesnio amžiaus, ir ta verkiančioji mergina turite pradėti. Tai bus ženklas, kad abu atleidžiate man už padarytą nesąmonę.

—Gera! — atsakė kunigas ir, paėmęs karininko stiklą, o jam savo pastumęs, pradėjo gerti. Karininkas, sušnypštęs lig žaltys, „Prakliatyj“ (prakeiktas) neva nenoromis parvertė stalelį. Stiklai suskambėjo ir sudužo. Pasikėlęs nuo savo sėdynės kunigas lietuviškai tarė:

—Spėju, mano ir merginos stikluose buvo nuodų.

Atbėgo tarnai, viską nuvalė ir, rodos, viskas jau pasibaigė.

Privažiavus prie Eigulių, kur buvo didelės vasarinės rusų kariuomenės stovyklos (lageriai), laivas sustojo ir nuo krašto atplaukė valtis, kuri turėjo paimti nuo laivo karininkus. Priplaukus valčiai prie laivo, vienas po kitam jie pradėjo šokti į valtį. Pastarasis, kuris gavo nuo merginos kumštį į nosį, suniurnėjęs „Paminėsi mane,“ vėl griebė merginą ir norėjo šokti su ja į valtį. Vie-

nok nespėjo. Kunigas tartum anas jaunas Dovydas, kuris liutams iš nasrų išplėsdavo savo kaimenės avis, prišoko ir atėmė merginą, o karininką, kaip kokią lėlę, pakėlė aukštyrą ir paleido į valtį.

Laivo kapitonas, pamatęs iš savo kajutos tokią karininko niekystę, balsiai sukeikė ir sušvilpė, kad laivas plauktų. Mestas kunigo karininkas nepataikė tiesiog valtį, bet atsimušė į kraštą ir valtį su kitais jo draugais apvertė.

Laivas pradėjo plaukti. Iš vandens pasigirdo balsas „Gelbėkit!“ bet niekas jokios pagalbos nenorėjo teikti. Esantieji ant palubio keleiviai subėgo žiūrėti, kaip septyni karininkai ir valtės vairuotojas maudėsi Nemune. Kol dasigavo kranto, vanduo juos toli buvo nunešęs.

K. Vidikauskas.

❖ VAIKŲ DARŽELIS. ❖

GRAŽIAUSIAS PAMINKLAS.

Devynių metų Viktorė gyveno su tėveliu neturtingai. Metai jau kaip jos motutė ilsėjosi kapuose. Gera mergaitė labai jos gailėjo ir tankiai šventadieniškai su tėveliu nueldavo jos kapą atlankyti ir pasimelsti, kad gerasis Dievulis duotų jai dangų.

Sykį nuėjusi ant kapinyno šlaip prabilo į tėvelį:

—Kiek tai gražių paminklų yra pastatyta ant kitų kapų. Gi ant mūsų mamytės kapo tik prastas medinis kryželis. Jei aš turėčiau daug pinigų, įsakyčiau ir ant mamytės kapo pastatyti gražų akmeninį paminklą.

—Brangi dukryte, — pabučiavęs

Viktutę atsakė tėvelis, — ir neturtinga budama gali savo mamytei pastatyti gražų, gražesnį už akmenį, paminklą.

—Kokiu budu? — nustebusi paklausė Viktorė.

Tėvelis atsakė:

—Buk visuomet gera, dievobaiminga, gerbk ir mylėk savo tėvus; klausyk jų patrimų. Dievas už tai tavę laimins, o žmonės gerbs ir mylės. Tėvams tai bus didžiausia garbė nors jie senai jau kapuose ilsės. Kuomet užaugsi didelė ir busi dora, pavyzdinga mergaitė, žmonės pasakys: „Viktutė, turbut, turėjo gerus tėvus, kurie išmokino gražiai, doriai gyventi ir visiems įtikti.“ Tai bus gražiau-

sias tėvams paminklas, šimtą sykių gražesnis už visus tuos, ką matai aplinkui.

Viktutė suprato išmintingus tėvo žodžius ir stengėsi dorai gyventi. Dabar ji jau didelė mergina, vienok laiko širdyje tėvo žodžius ir už tai visi žmonės ją myli ir gražiai apie ją kalba.

Jervič'o.

IŠ "GYVENIMO PASAKOS."

Mažas dar buvo Jonelis, kuomet tėvelį negyvą į namus parvežė. Vienok suprato nelaimės didybę, kokia gulo ant jo. Atsistojo prie grabo ir ėmė kalbėti:

—Kelkis, tėveli, išeik iš tos ankštos dėžės!

Tečiau tėvelis nesikėlė. Šaltą žiemos dieną buvo laidotuvės.

Skambino varpais. Kunigai giedojo, o mažasis ėjo paskui karavaną mąstydamas, kokių būdu išgavus tėvelį iš tos dėžės.

Paskui, tamsią naktį vogčiomis išėjo iš namų.

Išėjo ant sidabrinio mėnulio šviesos apšviesto lauko ir ėjo linkui kapinyno.

Eis pas tėvelį ir prikels jį.

Šalta buvo begalo. Badė jį visą kaip mažos, aštrios špilikutės. O kelias buvo rodos kitoks negu dieną, sniegu užneštas.

Juo tolyn, tuo giliau klimpo sniegan. Jau nebejučia šalčio, tiktai nuovargį. Staiga pasirodė jam, kad atatiklo tėvo kapą.

—Tai čionai!... prašnabždėjo.

Atsisėdo ant sniego ir pradėjo rankutėmis žarstyti sustyrusią, sušalusią žemę.

Jėgos jį apleido, tamsa apsiautė. Ant galo atsigulo.

—Palauk, tėveli, pramigsiu kiek, o paskui atkasiu tave ir sykiu eisime namo.

Užmigo.

Miegu amžinu, nepabundamu. Sidabriniai mėnulio spinduliai subėgo ant jo ir tuo šviesiu keliu nuėjo jo mylinti siela dangaus platybėn.

Vertė Z. S.

RASA.

Gražų vasaros rytą išėję iš namų jų matote, kaip ant gėlių, žolės ir medžių lapų žiba, blizga rasa. Žiurint priešais saulę, maži lašeliai atrodo lyg brangiausi deimantai. Apie tą vasaros ryto rasą yra tokia legenda.

Senai, senai viena našlaitė, apsiliejęs griaudžiomis ašaromis atsistojo prie dangaus vartų. Dangaus Aniolai, apstoję našlaitę, klausinėjo, kokių kelių ji ėjo per žemę, kad pataikė tiesiog į dangaus vartus.

Našlaitė pradėjo pasakoti, kad ji, visų apleista, paniekinta, naktį ėjo ir, kuomet mėnulis pasislėpdavo už debesų, jos ašaros, kurios tankiai byrėjo iš akių jai švietė ir rodė kelią.

Aniolai tuojau pranešė Dievui, kuris, pasigailėjęs našlaitės, liepė įleisti dangun, gi, sušaukęs visus žemės Aniolus, liepė rinkti visas našlaičių ašaras ir jomis, gražiomis vasaros naktimis, apiberti žemę.

Nuo to laiko atsirado rasa.

Z. S.

AKMENŲ AMEN!

Vienas šventas misionierius senatvėje apako. Vienok ir aklas budamas nesiliovė skelbęs Kristaus mokslo. Mažas vaikdukas vesdavo jį už rankos.

Kartą eidamas per tyrus pavargę ir abu susėdo pasilsėti. Valkas, no-

rėdamas pasijuokti iš švento senelio, tarė:

—Tėveli, čionai labai daug žmonių susirinko paklausti tavo pamokslų.

Senelis atsistojo ant akmens, ant kurio sėdėjo ir taip kalbėjo iš širdies, kad ašaros riedėjo per suvargusius jo skruostus.

Užbaigdamas sukalbėjo "Tėve Musų". Ir kuomet ištare "bet gelbėk mus nuo pikto," keli tukstančiai balsų atsakė "Amen!"

Vaikas išsigando ir, puolęs po senelio kojų, viską pasakė.

—Mano vaikeli, — tarė misionierius — yra parašyta: "Jeigu žmonės tylės, akmenys prabils ir garbins Viešpatį." Nedaryk juokų iš Dievo žodžių. ("Žvaigždutė").

IŠ MUSŲ MOKYKLOS.

Musų mokykloje mokėsi du broliai— Petrelis ir Kazelis. Jų tėvelių namuose yra geriamas alus. Kaikada ir kitokie svaigalai tenai vartojami. Petrelis ir Kazelis nelenkdavo tų gėrimų. Tiktai buvo tas skirtumas, kad Kazelis labai maža gerdavo alaus, kurkas daugiau gerdavo Petrelis. Tai buvo žymu ir jų moksle. Kazelis,

nors sunkiai, vis delto geriau mokėsi ir kas metalai ėjo iš skyriaus skyriun. Visai kitaip buvo Petrukui. Tam berniukui visai nesisekė mokslas. Jis kiekviename skyriuje turėdavo prabuti po dvejus metus. Nes Petrelis vis buvo nesveikas: visados budavo išblyškęs, nelinksmiomis akimis. Bet pagaliau tie bernaičiai susiprato ir visai paliovė gėrę svaiguosius gėrimus. Žinoma, jie dabar jaučiasi daug smagesni, sveikesni ir geriau mokėsi.

Antanytė.

("Žvaigždutė").

KĄ KIEKVIENAS VAIKAS TURI KASDIENĄ DARYTI.

Juokis.

Buk veiklus.

Pareik pėsčias mažiausia dvi myli.

Pašvilpk mažiausia dvyliką sykių.

Pasakyk "labą rytą" mažiausia dvylikai savo draugų.

Parėjęs namo padėk veikti visus darbus neragintas.

Pirm pusryčių, išgerk "pantę" šilto vandens ir giliai pakvėpuok mažiausia dvyliką sykių.

Padėk kiekviename darbe savo motinai ir seseriai, taip pat ir kitų vaikų motinoms ir seserims.

(Iš "The Chronicle").

Apie Lietuvių ir Vokiečių Santykius.

(Feljetonas).

Lietuvos žmonės bus dėkingi likimui, kad jis priskyrė tokį darbingą disciplinuotą kalmyną, kaip Vokietiją. Mums yra daug ko iš jos pasimokyti.

Nežiurint į geriausius norus dviejų kalmynų gyventi nuoširdžiai geruose santykiuose, vis tik pasitalko momentai, kuomet šie santykiai pablo-

gėja. Tai atsitinka ne dėl kokių politinių priežasčių, kaip sakysime, lietuvių užėmimas Klaipėdos ir tt., bet dažniausia dėl ekonominių ir prekybinių lietuvių gudrėjimo.

Iš pradžių vokietukai darė taip: imdavo senas kelines, pasiūtąs jodinėjimui, iš viršaus prisiudavę apykaklę, iš apačios pakirpdavę, iš šonų

lipindavę rankoves ir išeidavęs žiponas.

— Žinot ką?—šnekėdavo savo tarpe vokiečiai — jei tai ne žiponas, tai vis tik i jį panašus.

— Musiškiai jo nedėvės.

— Žinoma, vokiečiai jų neperka. Bet atvažiuos svetimšaliai ir palms. Aną kartą atvažiavę iš Lietuvos pas mane paėmė šešis popierinius kostiumus.

— Ar vakare?

— Vidurdieny. Tiesa, šių kostiumų dėvėti negalima, tečiau kokie pigūs.

Ir iš tiesų, lietuviai iš vokiečių dažnai ėmė tokį šlamštą, kad net patlems vokiečiams pasidarydavo koku ir jie verkėdavo lydėdami iš užpakalio.

Ir mutinėse seniau buvo kitaip. Pravažiuojantys su krata visiškai nesiskaitydavę, nes jos kaip ir nebūdavę. Peržiūrėjimas dažniausia eidavo taip:

— Kas pas jus?

— Čemodane? Tai menknėkliai, papirosų dėžutė, nudėvėta apykaklė.

— Keista! O čemodanas visos krautuvės dydžio. Daugiau nieko nėra?

— Yra keli žiponai, kelios poros vasarinių batukų...

— Na, užteks, užteks.. Netrukdykit savo kalbom.. Sekantis.. kas pas jus?

Bet umai padėtis pasikeitė, kai vieną dieną su pribuvėliais iš Lietuvos labai keistai pasielgė.

— Kas čia? Pianinas? Kiek? Du šimtai tukstančių? Hm!... Du šimtu litų... Sudėkit... O kas čia? Automobilis? Milionas? Sudėkit...

Vokiečių tarpe kilo panika.

— Komradai! — sušuko vienas vokiečių. — Amerikiečiai dabar važiuoja iš priešingos pusės... Šitie ne lietuviai... galvą dedu, kad ne lietuviai.

— Susimylėkit! Juk patys pasiskė iš kokio miesto... Kaip čia?... Pilsburg... ne... Pildyko... ne, o taip: Pilviškiai.

— Jus suklydot. Tai greičiausia bus San-Pilviški Kalifornija arba Kolorado.

— O gal but — pradėjo pritarti kiti vokiečiai. Amerikoje visokių miestų esama, kaip San Pilviški, Panemunėburk, Jurburk, San Rakiški ir tt.

Ir vokiečiai nutarė šiuos žmones pažaboti ne tik prekių kainomis, bet ir muilu.

— Kas čia? Žiponas? Kiek?

— Šimtas tukstančių.

— Litais bus - 100 litų.

— O, tamsta iš Lietuvos!.. šimtas ir šimtas, trisdešimts nuošimčių ir dešimts... Trys šimtai dvidešimts tukstančių. Frau Elza, pakelskit kainą: šis ponas iš Lietuvos.

— Kodel trys šimtai dvidešimts? Jus gi pasakėt šimtas...

— Aš? Šimtas? O, taip, taip... Aš maniau, jus tik dalį žipono imsit... Pas mus daugiau ima dalimis. Vieną sezoną dvi rankovės padėvi, kitą apykaklę prisiuva... O visas žiponas išaina keturi šimtai tukstančių.

Mutinėj taip pat viskas pasikeitė.

— Jaunas žmogau! Jus Vokietijoje įvažiavote be usų?

— Tiesa. Prieš važiuosiant skautais.

— Dabar pas jus nauji usai, išaugę Vokietijoje. Mokėkit muštą.

— Atsiimkit juos — labai man reikalingi tokie pusvokiški usai...

— Muler, veskit poną skustis.

Tulas, laimingai perėjęs mutinę, šnibžda savo pažįstamui į ausį:

— Ai man, kad pasisekė... Žinote, Berlyne dariau dančiui plombą, delto čia smarkiai buvau nusigandęs. Vis bijojau, kad nusivedę nuošalin neištrauktų.

A. B.

Moterų Judėjimas Lietuvoje.

Lioliai (Raseinių apskr.). L. K. M. Dr-jos Liolių skyrius yra seniausias iš visų skyrių Raseinių apskrity. Prieš karą dar, padidėjus narių skaičiui, sumanyta įsteigti knygų ir dievotvėdinių dalykų krautuvėlę, vėliau arbatinę.

Per karą, vokiečių okupacijos metu, moterys slapta darbavosi, daugiausia gamindamos muilą, kuriuo ne tik savo narius aprupino, bet dar pelno skyriui davė. Paskui atsižvelgta į beturčius, kuriems veltui buvo dirbama medžiaga: skarelėms ir kepurėms. Tapus Lietuvai nepriklausoma, moterys sparčiau pradėjo dirbti. Įsigijo nėrimo mašiną. Rinkimų į Seimą metu, moterų pasidarbavimu, katalikų sąrašai gavo daugiausia balsų.

Be to Moterų Dr-jos skyrius yra išauuginęs "Gyvojo Ražančiaus" ir Šv. Sakramento garbintojų draugijas, sutvėrus jaunimo "Pavasarininkų" skyrių, įtaisiusi puikią bažnytinę vėliavą ir įsteigusi nemažą knygyną. Visus tuos darbus yra nudirbusios paprastos, bemokslės moterys.

Garbė tokioms moterims.

Kražiai. Lietuvių Katalikų Moterų Dr-jos skyrius vidutiniai gyvuoja ir, narių darbštumu, nuolatos stiprėja. Susirinkimus laiko kas trečią savaitę, kuriuose, be svarstymo bendrų reikalų, daroma paskaitos. Paskaitų moterims daugiausia paruošia kun. Galdikas ir p-lė Urnežytė. Taip, per pastarąjį skyriaus susirinkimą p-lė Urnežytė skaitė paskaitą apie Šv. Jėzaus Širdies garbinimą ir paslaukavimą, kuris visas moteris labai

sujaudino. Po paskaitos pirmininkė skatino visas nares pasiaukuoti Šv. Jėzaus Širdžiai, kaip daro kitų šalių įstaigos ir šeimynos. Valdyba įgaliojta parupinti gražų Širdies Jėzaus paveikslą ir ateinančiais metais iškilmingai apvaikščioti Šv. Jėzaus Širdies šventę.

Alvitas. Šio kampelio moterys irgi pradeda nubusti. Šių metų gegužės mėnesy buvo sušauktas visuotinis katalikų moterų susirinkimas, į kurį atvyko 58 moterys ir visos įstojo į draugiją. Vadovaujant kun. Kazlauskui, apsvarstyta bėgamieji reikalai ir išrinkta valdyba.

Kaunas. Lietuvių Katalikų Moterų Dr-jos Kauno skyriaus visuotiniame susirinkime, kuris buvo sušauktas rugpjūčio mėn. 5 d., svarbiausiu dienotvarkės punktu buvo moterų švietimo savaitės klausimas ir mergaitėms ruošos mokyklos klausimas. Nutarta rugsėjo mėnesio pradžioje iškilmingai apvaikščioti "Moterų švietimo savaitę" ir tuo tikslu ištisą mėnesį ruošti paskaitas, koncertus, rinkliavas ir t.t.

Kadangi susirinkime daugiausia dalyvavo ukininkės ir darbininkės, todėl labai susidomėta mergaitėms ruošos mokyklos kurimu. Nutarta visomis išgalėmis ieškoti lėšų ir atitinkamo buto to sumanymo vykdinimui. ("Moteris")

Maldos galybė yra didesnė negu tukstantis mokslo pažangų, ir tuo garbingesnė pikto pergalė, juo daugiau kovota nusižeminimu.

Palau.

KAS SĄJUNGIEČIŲ VEIKIAMA.

CHICAGO, ILL.
(Brighton Park).

Moterų Są-gos 20-ta kuopa, po visų vasaros atostogų, ne juokais imasi darbo. Kad sustiprinus draugiškumo ryšius ir kartu pagerbus Sąjungos darbuotoją p-lę O. Nevulitę, kuri pastaromis dienomis apsigyveno šioje kolonijoje, buvo surengta ponios Z. Sakalienės namuose bendras užkandis.

Reikia pažymėti, kad tokiose bendruose suėjimuose netik laikas smagiai praleidžiama, bet kartu sustiprinama ir idėjos dvasia. Panelė Nevulitė ir p. Sakalienė, pasidalinusios su visomis buvusio 9jo Seimo įspudžiais, pabriežė, kokio darbo laukia mus busimasis jubilėjinis Seimas, kurį turėsime Chicagoje. Visupirma prieš mus stovi naujų narių vajus. Sukoncentravus savo jėgas, reikės stengtis kuodaugiausią laimėti naujų narių; pasididinus šeimynai, bus ir darbuotojų rengiant Seimą.

Tokiais tai gražiais jausmais pasidalinusios 20-tos kp. Sąjungietės išsiskirstė pilnos pasiryžimo savo užduotį atlikti. O kur meilė, vienybė, draugiškumas, ten ir laimėjimas užtikrintas.

Reikia pažymėti, kad 20-ta kp. yra pasiryžusi trumpoje ateityje įvykdyti dvi pramogi: vakarienę parapijos salėje ir šokių vakarą kokioj kitoj apylinkėj.

Parapijos bazare turi savo budą ir kaikuriuos narės pasišventusiai darbuojasi.

Tadgi valio Brighton parko Sąjungietės! Lai jūsų prakilnų darbai ir toliau kelia jūsų vardą.

Pušaitė.

CHICAGO, ILL.
(North Side).

Vietinė Mot. Są-gos 4-ta kuopa laukė mėnesinį susirinkimą 9-tą d. spalio. Neatsilankius kuopos rašt., jos vietą užėmė O. Lazutkienė. Į kuopą įsirašė viena nauja narė A. Kriaučiuniūtė.

Po to svarstyta bėgamieji kuopos reikalai, k. t. vakaras, kuris įvyks 30 d. gruodžio. Pasirodė, kad rezisorė jau turi paėmus veiklą, kurį žada kuopuikiausia prirengti.

Iš Chicago Apskričio susirinkimo raportą išdavė Ramoškienė. Į Apskričio rengiamą šokių vakarą, kuris įvyks 28 d. lapkr. Šv. Antano parapijoje Cicero, Ill., pasižadėjo visos atsilankyti. Į antrą Apskričio rengiamą vakarą, kuris įvyks gruodžio 16 d. šių metų Šv. Jurgio parapijoje (Bridgeporte), nutarė visos kartu "in corpore" važiuoti pažiūrėti "Sibiro Žvaigždės" veikalo. Nekurios pasiėmė ir bilietų pardavinėti. Skelbimų programui pasiėmė parinkti p. Ramoškienė ir V. Daugirdienė.

Į šį susirinkimą atsilankė mūsų gerb. klebonas kun. Baltutis, kuris užkvieta sąjungietes prirengti parapijos vakarienę, kuri įvyks 11 d. lapkričio. Užkvietimas vienbalsiai priimtas ir visos kaip viena pasižadėjo dirbti.

O. Paluliūtė, dabar Lazutkienė, dėkojo kuopai už aptaisymą altoriaus gėlėmis laike jos jungtavių. Ji neatsisakė ir ant toliaus nuo Sąjungos prižadėdama dirbti jos labai kiek galėsianti.

Valio North-Sidės Sąjungietės!

V. A. D.

PHILADELPHIA, PA.

Moterų Są-gos 11 kuopa laikė savo susirinkimą 9-tą dieną rugsėjo. Neatsilankius kuopos pirmininkei, susirinkimą atdarė su malda kp. nutarimų rašt. M. Valašiniūtė. Pirmiausia buvo išduotas delegatės raportas iš 9-jo Mot. Są-gos Seimo. Delegatė išreiškta padėka už tokį aiškų ir gražų raportą.

Išvažiavimas, kuris įvyko 15 d. liepos, pavyko gražiai. Diena buvo graži ir žmonių labai daug atsilankė, tadgi ir pelno liko nemažai. Pusė pelno paskirta Šv. Kazimiero Seserų vienuolynui Lietuvoje.

Sąjungietė.

BROOKLYN, N. Y.

A. L. R. K. Moterų Są-gos 24-ta kp. gražiai pasižymi savo darbais. Spalio 1 d. laike susirinkimo iš komisijos raporto paaiškėjo, kad obuolių piknikas gerai pavyko ir davė nemaža pelno. Vienas tik nemalonus apsireiškimas, kad mūsų artimųjų kuopų sąjungietės neatsilanko į mūsų parengtas pramogas ir tai jau pastebėta nuo senesnių laikų. Šiame susirinkime taipgi nutarta surengti ryšulėlių (package) vakarą 11d. lapkričio. Vakaras įvyks Kar. Aniolų parapijos salėje. Tadgi prašome šį kartą sesučių Sąjungiečių nepamiršti skaitlingai atsilankyti į mūsų parengtą vakarą.

K. D.

"SIBIRO ŽVAIGŽDĖ" SCENOJE.

Mot. Są-gos Čikagos Apskritis 16 d. gruodžio š. m. Šv. Jurgio salėje duos progą pamatyti vieną iš gražiausių veikalų "Sibiro Žvaigždė". Veikalą loš Brighton Parko 36 kuopos Vyčiai.

Visos Mot. Są-gos Čikagos kuo-

pos turi kreipti domės į šį rengiamą vakarą. Vienas Apskritis be kuopų paramos mažai ką gali laimėti. Taigi visų kuopų priedermė padėti Apskričio moterims: skleisti bilietus to vakaro ir rinkti programai skelbimus. Brighton Parko 20-tos kuopos skelbimų rinkėjos p.p. Statkienė ir Junokienė džiaugiasi, kad savo kvotą jau su kaupu turi. Lai nepasilieka ir kitos kuopos.

Jei rupi mums Čikagos Apskr. gerovė, remkime jį kiek galint.

Vakaro rengimo kom.

Iš Moterų Pasaulio.

Lietuvoje daugiau moterų negu vyrų.

Šiomet įvyko Lietuvos gyventojų surašinėjimas. Visa Lietuva buvo padalinta į 24 apygardas. Jas sudarė 20 apskričių ir keturi miestai: Kaunas, Šiauliai, Panevėžys ir Ukmergė. Iki šios paskelbta galutini daviniai tik trijų apygardų: Šiaulių miesto, Kretingos ir Trakų. Šiaulių miesto apygardoje surašyta 20,987 gyventojai, jų 10,485 vyrų ir 10,502 moterų. Kretingos apygardoje surašyta 89,885 gyv., jų 41,288 vyrų ir 48,597 moterų. Trakų apygardoje surašyta 77,233, jų 37,035 vyrų, 40,198 moterų. Iš to galima manyti, kad ir kitose apygardose bus daugiau moterų negu vyrų. ("L-va").

Nori Penkių Darbo Dienų Savaitėje.

Moterų organizacija "New York State Women's Trade Union League" viename susirinkime pasmerkė republikonų kandidatus busimuos rinkimuos už tai, kad partija išsireiškė prieš 48 val. darbo savaitėje fabrikuose moterims. Priimta rezoliucija reikalauja įvesti savaitėje tik penkias darbo dienas, šeštadienis visai nedirbti. ("V.").

NAMŲ UKIS.

BULVIENĖ SRIUBA SU AVIENA.

Ši sriuba geriausia virti rudeny, kuomet avienos mėsa turi geriausį skonį. Išvirti rasalą su bile kurios dalies avienos mėsos pridėjus kiek žebriukų. Nugriebti gerai putas, įdėti daug supiaustytų smulkiai daržovių, keletą čielų pipirų, 2 liauro lapelių ir kvortą supiaustytų ritinėliais bulvių. Virinti iki bulvės nesuminkštės. Prieš paduosiant sriubą, įpilti spirgintų lašiniukų su svogunais ir mažą šaukštą miltų. Į pusbludį galima įpilti smulkiai sukapotų krapų.

Porciją mėsos galima vartoti ant kiek žmonių valgys.

VAISIŲ PYRAGAS (CAKE).

Kalėdinis vaisių pyragas yra kartais kepamas 2 mėnesių ar 6 savaitės prieš laiką, bet šis budas gali buti geras 2-jų savaičių priešlaikiui.

$\frac{1}{2}$ puoduko cukraus ištrinti su 1 puoduku cukraus iki pabalant kaip smetona. $\frac{3}{4}$ puoduko saldaus pieno, 4 kiaušinius išplaktus atskirai (baltimų putą sudėti paskiausia), supiaustyti į mažus šmotelius. 2 svaru razinkų, kurias pirmiau reikia kiek pavirinti cukruje, 1 puoduką sukapotų riešutų pavoliotų miltuose, 1 ir $\frac{1}{2}$ šaukštuko cinamono, po $\frac{1}{2}$ šaukštuko gvazdikėlių (cloves) ir muškatinio (nutmeg) ritinėlio, 3 šaukštukus kepamųjų miltelių, 5 puodukus miltų.

Viską paeiliui gerai sumaišyti, sudėti į vieną ar dvi blekes ir kepti 1 valandą vidutinio karščio pečiuje.

GREITAS KAVOS PYRAGAS.

1 ir $\frac{1}{2}$ puoduko išsijotų miltų, 2 šaukštuku kepamųjų miltelių, $\frac{1}{2}$ šauk. druskos, $\frac{3}{4}$ šaukšto nutmeg, 6 šaukštus cukraus, 2 šaukštu ištarpinto sviesto, 1 kiaušini, $\frac{1}{2}$ puoduko pieno ar vandens.

Sumaišyti sausus dalykus, įdėti riebumus, kiaušini nesuplaktą ir pieną. Suplakti gerai į lengvą tešlą įdėti į plokščią blekę.

Dabar sutaisyti viršutinį mišinį šiuo būdu: 4 šaukštus cukraus, 1 šaukštą sviesto, 2 šaukštu miltų, $\frac{3}{4}$ šaukštuko cinamono. Gerai viską išmaišius su šakutėmis išlyginti ant paviršiaus tešlos. Kepti karštame pečiuje 25 minutes.

NAMIE PADARYTI SALDAINIAI.

Virinti kartu 1 puoduką šviesiai rudo cukraus, 1 puoduką balto cuk., 1 puoduką šviesaus kornų sirupo, $\frac{1}{2}$ puoduko iš "kenų" pieno, 1 puoduką pieno, vieną trečdalį puoduko smetonėlės. Virinti tol, kol mišinys šaltame vandenyje įdėjus sustingsta. Paskui dar pridėti du trečdaliu puoduko smetonėlės ir gerai pavirinus ant karštesnės ugnies (reikia nuolatos maišyti, kad neprisviltų) nukelti nuo ugnies, įdėti vieną šaukštuką vanilijos ir išpilti į išsviestuotą blekę. Norint turėti dar skanesnių saldainių, galima įdėti sukapotų riešutų. Kaip mišinys sustingsta, supiaustyti aštriu peiliu į ketvirtainius šmotelius, suvynioti į vaškuotą popierą kiekvieną atskirai.

"MOTERŲ DIRVOS"

TURINYS, UŽ LAPKRIČIO MĖN., 1923 M.

1. Ar jau visos prisirengusios prie vajuas, M. Jokubaitė	pusl. 1
2. Moterų Sąjungos vajuas, M. Vaičiunienė.	" 2
3. Memento Mori — Atmink ant mirimo, Z. S.	" 3
4. Mokslas ir moterys, G. V.	" 4
5. Vaikų auklėjimas,	" 5
6. Katalikų spauda, kun. K. Urbanavičius.	" 9
7. Iš sveikatos išdo visiems naudingi patarimai, K. Skinderis	" 11
8. Rožė, Dr. J. C. Landžius.	" 14
9. Drąsus kunigas, K. Vidikauskas.	" 15
10. Vaikų Darželis,	" 16
11. Apie lietuvių ir vokiečių santykius, A. B.	" 18
12. Moterų judėjimas Lietuvoje,	" 19
13. Kas sąjungiečių veikiama,	" 21
14. Iš moterų pasaulio	" 22
15. Namų ukis,	" 23

"MOTERŲ DIRVA"